A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kilencedik tanács)

2016. június 9.*

„Előzetes döntéshozatal — Belső adók — EUMSZ 110. cikk — Valamely tagállam által az első nyilvántartásba vételkor vagy a tulajdonjog első átíratásakor beszedett gépjárműadó — A más tagállamokból származó használt gépjárművek és a nemzeti piacon rendelkezésre álló hasonló gépjárművek közötti adósemlegesség”

A C-586/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Curtea de Apel Cluj (kolozsvári fellebbviteli bíróság, Románia) a Bírósághoz 2014. december 18-án érkezett, 2014. november 24-i határozatával terjesztett elő az előtte a

Vasile Budișan

és

az **Administrația Județeană a Finanțelor Publice Cluj**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (kilencedik tanács),

tagjai: C. Lycourgos tanácselnök, Juhász E. és K. Jürimäe (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a román kormány képviseletében R.-H. Radu, D. Bulancea és R. Mangu, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: A. De Stefano avvocato dello Stato,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Wasmeier és G.-D. Balan, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

* Az eljárás nyelve: román.

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 110. cikk értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet Vasile Budişan és az Administraţia Judeţeană a Finanţelor Publice Cluj (kolozsvári megyei közpénzügyi hatóság) között, olyan adó tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek megfizetését Vasile Budişantól egy más tagállamból származó használt gépjármű Romániában történő nyilvántartásba vétele okán követeltek.

A román jog

3 A Legea nr. 343/2006 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal (az adókódexről szóló 571/2003. sz. törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló, 2006. július 17-i 343/2006. sz. törvény; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2006. augusztus 1-jei 662. száma) az adókódexbe a gépjárművekre 2007. január 1-jétől alkalmazandó, a jármű Romániában történő első nyilvántartásba vételekor fizetendő különadót (a továbbiakban: különadó) vezetett be.

4 Az 2008. április 21-i Ordonanţa de urgenţa a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule (a gépjárművek környezetszennyezési adójáról szóló 50/2008. sz. sürgősségi kormányrendelet; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2008. április 25-i 662. 327. száma; a továbbiakban: OUG 50/2008), 2008. július 1-jén lépett hatályba, és környezetszennyezési adót vezetett be az M1-M3 és az N1-N3 gépjármű-kategóriák tekintetében (a továbbiakban: környezetszennyezési adó). Ezen adó tekintetében az adófizetési kötelezettség többek között valamely gépjármű Romániában történő első nyilvántartásba vétele alkalmával keletkezett.

5 Az OUG 50/2008-at több alkalommal módosították azt megelőzően, hogy a 2012. január 13-án hatályba lépett, 2012. január 6-i Legea nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule (a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátása utáni adóról szóló, 9/2012. sz. törvény; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2012. január 10-i 17. száma; a továbbiakban: 9/2012. sz. törvény) azt hatályon kívül helyezte volna. Ez a törvény a környezetszennyezési adót egy új adóval, a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátása utáni adóval (a továbbiakban: szennyezőanyag-kibocsátása utáni adó) helyettesítette.

6 A 9/2012. sz. törvény 4. cikke alapján a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátása utáni adó fizetésének kötelezettsége nem csak a gépjármű Romániában történő első nyilvántartásba vételének alkalmával keletkezik, hanem bizonyos feltételek mellett a használt gépjármű tulajdonjoga Romániában történő első átírásának az alkalmával is.

7 Mindazonáltal, a 2012. január 31-én hatályba lépett, 2012. január 30-i Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 1/2012 pentru suspendarea aplicării unor dispoziţii ale Legii nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, precum şi pentru restituirea taxei achitate în conformitate cu prevederile art. 4 alin. 2 din lege (a 9/2012. sz. törvénynek a [szennyezőanyag-kibocsátása utáni adóra] vonatkozó bizonyos rendelkezései alkalmazásának felfüggesztéséről, és [ezen adónak] az e törvény 4. cikk (2) bekezdése szerinti visszatérítéséről szóló 1/2012. sz. sürgősségi kormányrendelet; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2012. január 31-i 79. száma) értelmében a szennyezőanyag-kibocsátása után a Romániában a használt gépjárművek tulajdonjogának első átíratáskor fizetendő adó alkalmazása 2013. január 1-jéig felfüggesztésre került.

8 A 9/2012. sz. törvényt hatályon kívül helyező, 2013. február 19-i Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule (a gépjárművek után fizetendő környezetvédelmi bélyegilletékről szóló, 9/2013. sz. sürgősségi kormányrendelet (a *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2013. március 4-i 119. száma; a továbbiakban: OUG 9/2013.) 2013. március 15-én lépett hatályba.

9 Az OUG 9/2013 4. cikke értelmében:

„A [gépjárművek után fizetendő környezetvédelmi bélyegilletéket] egyszer kell megfizetni, a következők szerint:

a) valamely gépjármű tulajdonjoga első romániai tulajdonos által történő megszerzésének az illetékes hatóságok általi törvény szerinti nyilvántartásba vétele alkalmával, illetve a törzskönyv és a forgalmi rendszám kiadásakor;

b) a gépjármű nemzeti gépkocsiállományba történő visszabocsátásakor, amennyiben a 7. cikkben foglalt rendelkezések értelmében a nemzeti gépkocsiállományból történő kivonás alkalmával a [gépjárművek után fizetendő környezetvédelmi bélyegilleték] fennmaradó részét a tulajdonos részére visszatérítették [...];

c) az olyan használt gépjármű tulajdonjogának átíratásakor, amely után nem fizették meg a személygépkocsik és gépjárművek különadóját, a gépjárművek [környezetszennyezési adóját] és a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátása utáni adót a nyilvántartásba vételkor hatályban lévő szabályozással összhangban;

d) az olyan használt gépjármű tulajdonjogának a nyilvántartásba vételekor, amellyel kapcsolatban valamely bíróság [adó-visszatérítést] rendelt el, vagy amelynek a személygépkocsik és gépjárművek különadójának, a gépjárművek [környezetszennyezési adójának] vagy a gépjárművek szennyezőanyag-kibocsátása utáni adónak a megfizetése nélküli nyilvántartásba vételét rendelte el.”

10 A 9/2013 OUG 7. cikkének (2) bekezdése előírja:

„A [gépjárművek után fizetendő környezetvédelmi] bélyegilleték fennmaradó értéke az az összeg, amelyet az adott gépjármű vonatkozásában akkor kellett volna megfizetni, ha a nemzeti gépkocsiállományból történő kivonás időpontjában nyilvántartásba vették volna, és amelyet azon jogszabály alapján kell kiszámítani, amellyel összhangban megállapításra került a nyilvántartásba vételkor megfizetendő és a használt gépjármű nyilvántartásba vételekor vagy tulajdonjogának nyilvántartásba vételekor hatályos átváltási árfolyamon (román lejben [RON]) – a gépjárműnek a nemzeti gépkocsiállományból történő kivonáskor fennálló életkorára tekintettel – meghatározott adó összege.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11 2013. június 5-én Vasile Budișan egy 2006-ban gyártott használt gépjárművet vásárolt, amelyet eredetileg Németországban vettek nyilvántartásba.

12 E gépjármű Romániában történő nyilvántartásba vétele érdekében Vasile Budișannak 5300 RON (mintegy 1193 euró) kellett megfizetnie a román hatóságok számára az OUG 9/2013 által előírt, a gépjárművek után fizetendő környezetvédelmi bélyegilleték (a továbbiakban: környezetvédelmi bélyegilleték) címén.

13 Mivel úgy ítélte meg, hogy az OUG 9/2013 nem egyeztethető össze az EUMSZ 110. cikkel, Vasile Budişan a Tribunalul Clujhoz (kolozsvári elsőfokú bíróság) arra irányuló kérelmet nyújtott be, hogy a kolozsvári megyei közpénzügyi hatóságot a bíróság kötelezze, hogy számára térítse vissza a környezetvédelmi bélyegilleték összegét.

14 2014. április 3-i ítéletében a Tribunalul Cluj (kolozsvári elsőfokú bíróság) elutasította ezt a keresetet. E bíróság szerint az OUG 9/2013 összeegyeztethető az uniós joggal, mivel az nem különbözteti meg hátrányosan az importált termékeket a hazai termékekhez viszonyítva, legyenek ezek újak vagy használtak. Az alapügy felperese ezt követően fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

15 A Curtea de Apel Cluj (kolozsvári fellebbviteli bíróság) úgy ítéli meg, hogy az OUG 9/2013 által bevezetett környezetvédelmi bélyegilletéknek az EUMSZ 110. cikkel való összeegyeztethetősége kérdését két szempontból kell megvizsgálni. Először is e bíróság azt a kérdést teszi fel, hogy összeegyeztethető-e ezen cikkel az, hogy az OUG 9/2013 azt írja, elő, hogy azok a gépjárművek, amelyek Romániában történő nyilvántartásba vételekor már megfizették a különadót, a környezetszennyezési adót vagy a szennyezőanyag-kibocsátás utáni adót, mentesülnek a környezetvédelmi bélyegilleték alól, mivel az előbbi adók egyikének az említett gépjárművek értékébe beszámított maradványösszege kisebb, mint a környezetvédelmi bélyegilleték összege. E mentesítés következésképpen a gépjármű értékesítésekor azzal a hatással járhat, hogy e gépjárművek ára kisebb lesz, mint azon, más tagállamból érkező gépjárműveké, amelyek tekintetében az új adót meg kell fizetni, a hazai használt gépjárművek értékesítése így ösztönzésre kerülne a más tagállamokból származó használt gépjárművek behozatalának rovására.

16 Másodsorban az említett bíróság a környezetvédelmi bélyegilleték beszedési módozatainak az EUMSZ 110. cikkel való összeegyeztethetősége vonatkozásában tesz fel kérdést. A nemzeti piac gépjármű-tulajdonosai ugyanis – amely gépjárművek tekintetében semmiféle adót nem fizettek, vagy azért, mert a gépjárművet 2007. január 1-je után vették nyilvántartásba, vagy pedig azért, mert tulajdonosának visszatérítették az előzőleg megfizetett adó összegét – az OUG 9/2013 értelmében az említett gépjármű értékesítéséig, tehát egy jövőbeli és bizonytalan esemény bekövetkeztéig környezetvédelmi bélyegilleték megfizetése nélkül használhatják az említett gépjárműveket, míg egy más tagállamból behozott hasonló gépjármű tulajdonosa csak 90 napig használhatja e gépjárművet, mielőtt azt nyilvántartásba kellene vétetnie, tehát meg kellene fizetnie a szóban forgó környezetvédelmi bélyegilletéket.

17 E körülmények között a Curtea de Apel Cluj (kolozsvári fellebbviteli bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Az OUG 9/2013-ban foglalt rendelkezések és [a környezetvédelmi bélyegilleték] tárgyának fényében úgy kell-e tekinteni, hogy az EUMSZ 110. cikket akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha az Európai Unió valamely tagállama olyan, az Európai Unió egy másik államából származó gépjárművek nyilvántartásba vételekor alkalmazandó, szennyezőanyag-kibocsátás utáni adót vezet be, amely nem alkalmazandó az olyan belföldi gépjárművek tulajdonjoga átruházásának nyilvántartásba vételekor, amelyek tekintetében ilyen vagy valamely hasonló adót már megfizettek, amennyiben e maradványadónak a belföldi piacon jelen lévő gépjárművek értékében foglalt összege alacsonyabb, mint az új adó?

2) Az OUG 9/2013-ban foglalt rendelkezések és [a környezetvédelmi bélyegilleték fényében úgy kell-e tekinteni, hogy az EUMSZ 110. cikket akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha az Európai Unió valamely tagállama olyan, az Európai Unió egy másik államából származó gépjárművek nyilvántartásba vételekor alkalmazandó, szennyezőanyag-kibocsátás utáni adót vezet be, amelyet a belföldi gépjárművekre vonatkozóan kizárólag a tulajdonjog átruházásakor kell megfizetni, és ami azzal a következménnyel jár, hogy egy külföldi gépjármű az adó megfizetésének hiányában nem

használható, míg egy belföldi gépjármű az adó megfizetése nélkül időben korlátlanul használható egészen addig, amíg tulajdonjoga esetleges átruházására az új tulajdonos ezt követő nyilvántartásba vételével sor nem kerül?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

18 Kérdéseivel, amelyeket célszerű együtt vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 110. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes egyfelől az, hogy valamely tagállam olyan gépjárműadót vezet be, amely az importált használt gépjárműveket az e tagállamban történő első nyilvántartásba vételükkor sújtja, valamint az említett tagállamban már nyilvántartásba vett gépjárműveket a tulajdonjoguk e tagállamba történő első átíratásakor, másfelől pedig az, hogy e tagállam mentesíti ezen adó alól azokat a gépjárműveket, amelyek tekintetében már megfizetésre került egy korábban hatályban lévő, vissza nem térített adó, amennyiben ezen utóbbinak az e gépjárművek értékébe beszámított maradványösszege kisebb, mint az új adó összege.

19 Emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 110. cikknek az a célja, hogy szabályos versenyfeltételek mellett biztosítsa az áruk szabad mozgását a tagállamok között. E cikk arra irányul, hogy a védelem minden olyan formáját felszámolja, amely különösen a más tagállamokból származó termékekre vonatkozó hátrányosan megkülönböztető belső adó alkalmazásából eredhet (2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

20 E célból az EUMSZ 110. cikk első bekezdése tiltja, hogy az egyes tagállamok más tagállamok termékeire a hasonló jellegű hazai termékekre kivetett adónál magasabb belső adót vessenek ki.

21 A jelen ügyben, azt illetően, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tárgyát kizárólag használt gépjárművek értékesítése képezi, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az OUG 9/2013 egy olyan adót vezet be, a környezetvédelmi bélyegilletéket, amelyet egyrészt az importált használt gépjárművekre vetnek ki a Romániában történő első nyilvántartásba vételük alkalmával, illetve, másrészt, az e tagállamban már nyilvántartásba vett gépjárművekre az e gépjárművek tulajdonjogának az ugyanezen tagállamban első ízben történő átíratása alkalmával.

22 Egyébiránt az OUG 9/2013 4. cikkének c) pontja mentesíti az említett környezetvédelmi bélyegilleték alól azon használt hazai gépjárművek tulajdonjogának átírását, amelyek után Romániában történő nyilvántartásba vétele során már megfizették a különadót, a környezetszennyezési adót, illetve a szennyezőanyag-kibocsátás utáni adót, az e cikk d) pontjában foglalt, illetve azon eset kivételével, ha valamely bíróság elrendelte az érintett adó visszatérítését.

23 Annak meghatározása érdekében, hogy az OUG 9/2013 által bevezetetthez hasonló adórendszer az EUMSZ 110 cikk első bekezdésével ellentétes hátrányos megkülönböztetést valósít-e meg, egyrészt azt kell megvizsgálni, hogy ez az adó milyen hatást gyakorol a hatálya alá tartozó, Romániától eltérő tagállamokból származó használt gépjárművek és az ugyanezen adó hatálya alá tartozó hazai gépjárművek közötti versenyre. Másrészt az kell megvizsgálni, hogy az említett rendszer semleges-e az előbbi gépjárművek és az előző pontban említett mentességben részesülő hazai gépjárművek közötti verseny tekintetében.

24 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a más tagállamokból származó használt gépjárművek, amelyek az EUMSZ 110. cikk szerinti „más tagállamok termékeinek” minősülnek, az érintett tagállamtól eltérő tagállamokban értékesítésre kínált járművek, és az utóbbi tagállam állampolgára által történő vásárlás esetén importálhatók és forgalomba bocsáthatók az utóbbi tagállamban, míg a hasonló belföldi járművek, amelyek az EUMSZ 110. cikk szerinti „hazai termékeknek” minősülnek, ugyanolyan típusú, ugyanolyan jellemzőkkel bíró és ugyanolyan használtsági fokú használt gépjárművek, amelyeket e tagállamban értékesítenek (2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 Következésképpen nem kell megvizsgálni az EUMSZ 110. cikk szerint előírt semlegességet a Romániában forgalomban lévő, eladásra nem kínált gépjárművek vonatkozásában. Ugyanis, önmagában azon tény okán, hogy e járművek nem állnak rendelkezésre a piacon, nincsenek más járművekkel versenyhelyzetben, akár a belföldi piacon rendelkezésre álló, akár a más tagállamok piacán rendelkezésre álló járművekről legyen is szó (2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 32. pont).

A környezetvédelmi bélyegilleték adójogi semlegességéről a más tagállamokból származó gépjárművek és a Romániában már nyilvántartásba vett, az OUG 9/2013 által előírt mentességben nem részesülő, hasonló román gépjárművek közötti verseny tekintetében

26 Az EUMSZ 110. cikk alkalmazásában, és különösen a behozott használt gépjárművekre és a belföldön már jelen lévő, használt gépjárművekre vonatkozó adóztatás összehasonlítása céljából nem csupán az adó mértékét kell figyelembe venni, hanem az adó alapját és részletes szabályait is (2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 33. pont et az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 Egyébiránt a tagállam nem vethet ki a behozott használt gépjárműre olyan adót, amely magasabb összegen alapul, mint a gépjármű tényleges értéke, amelynek következtében magasabb adót vetnek ki, mint a hazai piacon rendelkezésre álló hasonló használt gépjárművekre. Ennélfogva a hátrányosan megkülönböztető adóztatás elkerülése érdekében a gépjárművek tényleges értékcsökkenését kell figyelembe venni. (2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 E figyelembevételhez nem szükséges minden egyes gépjármű értékelése vagy szakértői véleményezése. Ugyanis az ilyen szabályozás sajátosságát képező nehézkesség elkerülésére a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezésekkel meghatározott és az olyan kritériumok alapján számított átalányskála révén, mint a gépjármű életkora, futásteljesítménye, általános állapota, meghajtásának módja, márkája és modellje, rögzíthetnek olyan értéket a használt gépjárművek tekintetében, amelyek általában nagyon közel állnak a tényleges értékhez (lásd: 2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 A jelen ügyben a Bírósághoz benyújtott iratokból, és különösen a román kormány által előterjesztett észrevételekből – amelyek valódiságát a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia - az tűnik ki, hogy a környezetvédelmi bélyegilletéket egy olyan objektív és átlátható kritériumokat tartalmazó átalányskálának megfelelően kell megállapítani, mint például az érintett gépjármű hengerűrtartalma, az Euro károsanyag-kibocsátási norma, vagy a CO_2-kibocsátás, valamint e gépjármű életkora és futásteljesítménye. Egyébiránt, ha az adóalany úgy ítéli meg, hogy ez az átalányskála nem tükrözi a gépjármű tényleges értékcsökkenését, kérheti, hogy azt egy szakértő segítségével állapítsák meg, aminek az adóalanyt terhelő költségei nem haladhatják meg a szakértővel kapcsolatos műveletek költségét.

30 A kérdést előterjesztő bíróság általi ellenőrzés fenntartása mellett, úgy tűnik tehát, hogy az OUG 9/2013 biztosítja, hogy a környezetvédelmi bélyegilleték összegét a jármű tényleges értékének észszerű becslése alapján csökkentsék (lásd analógia útján: 2011. április 7-i Tatu-ítélet, C-402/09, EU:C:2011:219, 44. pont; 2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 38. pont).

31 Egyébiránt, a különadóval, a környezetszennyezési adóval és a szennyezőanyag-kibocsátás utáni adóval ellentétben – a 2012. január 13-a és 2013. január 1-je közötti időszakban hatályos változatában – a környezetvédelmi bélyegilleték ugyanazon számítás szerint sújtja az egyrészt a más tagállamokból származó gépjárműveket a Romániában történő első nyilvántartásba vételükkor, és másrészt a Romániában már nyilvántartásba vett azon gépjárműveket tulajdonjoguknak az e tagállamban történő első átíratásakor, amelyek nem részesülnek a jelen ítélet 22. pontjában említett mentességben.

32 Következésképpen, és továbbra is fenntartva a kérdést előterjesztő bíróság általi vizsgálatot, az OUG 9/2013-ból eredő adóteher azonos a Romániától eltérő tagállamból származó használt gépjárművet vásárló és a gépjárművet e tagállamban nyilvántartásba vétető adóalany és a Romániában már nyilvántartásba vett, e tagállamban olyan, használt gépjárművet vásárló adóalany tekintetében, amelynek tulajdonjogát a jelen ítélet 22. pontjában említett mentesség nélkül kell első ízben átíratni, amennyiben ez utóbbi gépjármű a környezetvédelmi bélyegilleték megfizetésekor ugyanolyan típusú volt, ugyanolyan jellemzőkkel és futásteljesítménnyel rendelkezett, mint a valamely más tagállamból származó gépjármű.

33 A fenti megfontolásokból az következik, hogy az OUG 9/2013l által bevezetetthez hasonló adóztatási rendszer semleges a Romániától eltérő tagállamból származó gépjárművek és az érintett tagállamban már nyilvántartásba vett, az e rendelet által bevezetett adó alól nem mentesített gépjárművek közötti verseny tekintetében.

A környezetvédelmi bélyegilleték semlegességéről a más tagállamokból származó használt gépjárművek és a Romániában már nyilvántartásba vett és az OUG 9/2013 által előírt mentességben részesülő használt román gépjárművek közötti verseny tekintetében

34 Amint az a jelen ítélet 22. pontjában is megállapításra került, az OUG 9/2013 4. cikkének c) pontja mentesíti a környezetvédelmi bélyegilleték megfizetése alól azon használt hazai gépjárművek tulajdonjogának átírását, amelyek után Romániában történő nyilvántartásba vétele során már megfizették a különadót, a környezetszennyezési adót, illetve a szennyezőanyag-kibocsátás utáni adót, az e cikk d) pontjában foglalt, illetve azon eset kivételével, ha valamely román bíróság elrendelte az érintett adó visszatérítését.

35 E tekintetben a Bíróságnak az OUG 50/2008 értelmében beszedett környezetvédelmi adóra, a 9/2012 sz. törvény értelében beszedett, és az OUG 1/2012 értelmében részlegesen felfüggesztett szennyezőanyag-kibocsátás utáni adóra (gépjárművek nyilvántartásba vétele a 2012. január 13-a és 2013. január 1-je közötti időszakban) vonatkozó ügyekben kialakított ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy ezek az adók összeegyeztethetetlenek voltak az EUMSZ 110. cikkel (2011. április 7-i Tatu-ítélet, C-402/09, EU:C:2011:219; 2011. július 7-i Nisipeanu-ítélet, C-263/10, nem tették közzé, EU:C:2011:466; 2014. február 3-i Câmpean és Ciocoiu végzés, C-97/13 és C-214/13, nem tették közzé, EU:C:2014:229).

36 Hasonlóképpen, a különadót az EUMSZ 110. cikkel összeegyeztethetetlennek kell minősíteni, mivel azonos jellemzőket mutat, mint az OUG 50/2008 szerinti, e cikkel összeegyeztethetetlennek tekintett adók (lásd ebben az értelemben: 2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 45. pont). A 9/2012. sz. törvénynek a 2013. január 1-je és 2013. március 15-e között alkalmazandó változata szerinti szennyezőanyag-kibocsátás utáni adó is összeegyeztethetetlen az EUMSZ 110. cikkel, behajtásának módszerei miatt, és különösen azon tény okán, hogy nem azon hazai használt gépjárművek után szedték be, amelyek tekintetében semmiféle, Romániában korábban hatályban lévő, a gépjárművek nyilvántartásba vételét sújtó adót nem szedtek be (lásd ebben az értelemben: 2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 47–50. pont).

37 A Bíróság már megállapította, hogy az azt előíró adórendszer, hogy az uniós joggal összeegyeztethetetlen ilyen adókkal sújtott, használt gépjárművek mentesülnek egy új adó, a jelen esetben a környezetvédelmi bélyegilleték alól, összeegyeztethetetlen az EUMSZ 110. cikkel (lásd ebben az értelemben: 2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 47–51. pont).

38 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében ugyanis a gépjármű nyilvántartásba vételekor kivetett adó összege beépül e jármű értékébe. Amennyiben a tagállamban az adófizetés mellett nyilvántartásba vett járművet ezután használt járműként e tagállamban értékesítik, a forgalmi értéke tartalmazza a nyilvántartásba vételi adó maradványösszegét. Az EUMSZ 110. cikk megsértésének

minősül, ha egy azonos típusú, azonos jellemzőkkel rendelkező és azonos használtsági fokú, importált használt gépjárművet a nyilvántartásba vételekor terhelő adó összege meghaladja az említett adó maradványösszegét (2013. december 19-i X-ítélet, C-437/12, EU:C:2013:857, 30 és 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 Figyelemmel erre, a jelen ítélet 35. pontjában említettekhez hasonló, az uniós joggal összeegyeztethetetlen adót kamatokkal együtt kell visszatéríteni (lásd ebben az értelemben: 2013. április 18-i Irimie-ítélet, C-565/11, EU:C:2013:250, 20 és 21. pont; 2014. október 15-i Nicula-ítélet, C-331/13, EU:C:2014:2285, 27 és 28. pont), és összegét következésképpen úgy kell tekinteni, mint amely már nem épül be az ezen adóval sújtott gépjárművek piaci értékébe. Mivel az említett adó maradványértéke e gépjárművek értékében nullával egyenlő, ezen összeg tehát szükségszerűen alacsonyabb az azonos típusú, azonos jellemzőkkel rendelkező és azonos használtsági fokú importált használt gépjárművet sújtó új adónál, a jelen esetben a környezetvédelmi bélyegilletéknél (lásd ebben az értelemben: 2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 50. pont).

40 Az bizonyos, hogy az alapügyben az OUG 9/2013 4. cikkének d) pontja rögzíti azt a helyzetet, amelyben egy adott gépjármű tekintetében az azt sújtó nyilvántartásba vételi adót ténylegesen visszatérítették, és előírja, hogy ebben az esetben az érintett gépjármű tulajdonjogának átíratása után környezetvédelmi bélyegilletéket kell fizetni.

41 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy valamely, az uniós joggal összeegyeztethetetlen adó maradványösszegét már nem tartalmazza a gépjármű piaci értéke, mivel e gépjármű tulajdonosa e jog értelmében rendelkezik azzal a lehetőséggel, hogy visszatérítsék számára ezt az adót, azon ténytől függetlenül, hogy az adó már ténylegesen visszatérítésre került-e, vagy sem az említett gépjármű értékesítésének időpontjában.

42 Ez a puszta lehetőség ugyanis olyan jellegű, hogy arra ösztönözze az érintett román használtgépjármű-tulajdonosokat, hogy e gépjárművek tekintetében – akkor is, ha az érintett adót nem térítették még vissza – olyan eladási árat ajánljanak, amely nem veszi tekintetbe az említett adót. Márpedig abban az esetben, ha az adó még nem került visszatérítésre, az említett gépjárművek vásárlói az OUG 9/2013 4. cikkének c) pontja értelmében mentesülnek a környezetvédelmi bélyegilleték megfizetése alól. Ezzel szemben a valamely más tagállamból importált használt gépjárművek továbbra is az OUG 9/2013-ban előírt környezetvédelmi bélyegilleték hatálya alatt maradnak tulajdonjoguk Romániában történő bejegyzésekor. Ily módon az e rendelkezésből következőhöz hasonló mentesség versenyelőnyt juttat a román piacon már jelen lévő gépjárműveknek, következésképpen visszatarthat a hasonló gépjárművek más tagállamokból történő behozatalától.

43 A fenti megállapítások összességének a fényében az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 110. cikket úgy kell értelmezni, hogy:

– azzal nem ellentétes, ha valamely tagállam olyan gépjárműadót vezet be, amely a behozott használt járművek e tagállamban történő első nyilvántartásba vételét és az említett tagállamban már nyilvántartásba vett járművek tulajdonjogának ugyanezen államban történő első átírását terheli;

– azzal ellentétes, ha e tagállam mentesíti ezen adó alól a már nyilvántartásba vett olyan járműveket, amelyek vonatkozásában megfizették és nem térítették vissza a korábban hatályos, az unós joggal összeegyeztethetetlennek ítélt adót.

A Bíróság ítéletének időbeli hatályáról

44 Arra az esetre, ha a meghozandó ítélet kimondaná, hogy az OUG 9/2013 által bevezetetthez hasonló adórendszer összeegyeztethetetlen az EUMSZ 110. cikkel, a román kormány azt kéri a Bíróságtól, hogy korlátozza ítéletének időbeli hatályát. E kormány ugyanis arra hivatkozik, hogy ez az ítélet súlyos nehézségeket okozna a román gazdaság számára.

45 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon értelmezés, amelyet a Bíróság valamely uniós jogszabály kapcsán fejt ki az EUMSZ 267. cikkben ráruházott hatáskör gyakorlása során, magyarázza és pontosítja e szabály jelentőségét és terjedelmét, amely szerint azt hatálybalépésének időpontjától értelmezni és alkalmazni kell, illetőleg értelmezni és alkalmazni kellett volna. Ebből következően az így értelmezett szabályt a nemzeti bíróságok alkalmazhatják, illetve alkalmazniuk kell olyan jogviszonyok tekintetében is, amelyek az értelmezés iránti kérelemről határozó ítélet előtt keletkeztek, ha egyébként teljesülnek azok a feltételek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az adott szabály alkalmazásával kapcsolatos jogvitát a hatáskörrel rendelkező bíróság elé terjesszék (1988. február 2-i Blaizot és társai ítélet, 24/86, EU:C:1988:43, 27. pont; 2006. január 10-i Skov és Bilka ítélet, C-402/03, EU:C:2006:6, 50. pont; 2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 53. pont).

46 Ennélfogva a Bíróság csakis kivételes esetben, a jogbiztonság uniós jogrendhez tartozó elvének alkalmazásánál folyamodhat ahhoz, hogy korlátozza lehetőségét egy olyan rendelkezésre történő hivatkozásra, amelyet értelmezett. Egy ilyen korlátozásról való döntéshez két alapvető feltételnek kell teljesülnie, nevezetesen az érdekeltek jóhiszeműsége és a súlyos zavarok veszélye feltételeinek (2006. január 10-i Skov és Bilka ítélet, C-402/03, EU:C:2006:6, 51. pont; 2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 54. pont).

47 Ezenfelül, az ilyen korlátozásra kizárólag ugyanazon ítéletben kerülhet sor, amely a kért értelmezésről szól (2007. március 6-i Meilicke és társai ítélet, C-292/04, EU:C:2007:132, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

48 Azon gazdasági következményeket illetően, amelyek az alapügyben az OUG 9/2013 által bevezetett adózási rendszernek az EUMSZ 110. cikkével való összeegyeztethetetlenségéből eredhetnek, a román kormány egy olyan becslést terjesztett elő, amely szerint a gépjárművek nyilvántartásba vétele utáni adó jogcímén beszedett összegek kamatokkal együtt történő visszatérítése 6 504 429 857,47 RON (mintegy 1 448 341 039 euró) összegnek felelne meg. Ezen összegek visszatérítése azzal a következménnyel járna, hogy 0,9%-kal nőne a román államnak a 2015. évre tervezett költségvetési hiánya, amely így ezen állam GDP-je 1,83%-áról 2,7%-ára emelkedne.

49 Meg kell állapítani, hogy a román kormány észrevételei nem egyértelműek azon kérdés tekintetében, hogy ez a becslés kizárólag az OUG 9/2013 által előírt környezetvédelmi bélyegilleték jogcímén beszedett összegekre vonatkozik-e, vagy a román állam által a gépjárművek nyilvántartásba vételét terhelő adók, nevezetesen a különadó, környezetszennyezési adó és a szennyezőanyag-kibocsátás utáni adó összessége tekintetében beszedett összegekre.

50 Márpedig a Bíróság hallgatólagosan vagy kifejezetten megtagadta, hogy korlátozza mind azon ítéletek időbeli hatályát, amelyek ezen adóknak az uniós joggal való összeegyeztethetetlenségét hangsúlyozzák (az OUG 50/2008 által előírt környezetszennyezési adót illetően lásd: 2011. április 7-i Tatu-ítélet, C-402/09, EU:C:2011:219; 2011. július 7-i Nisipeanu-ítélet, C-263/10, nem tették közzé, EU:C:2011:466, 34–38. pont; a 9/2012 törvény különböző változatai értelmében beszedett szennyezőanyag-kibocsátás utáni adót illetően lásd: 2014. február 3-i Câmpean és Ciocoiu végzés, C-97/13 és C-214/13, nem tették közzé, EU:C:2014:229, 37–42. pont; 2015. április 14-i Manea-ítélet, C-76/14, EU:C:2015:216, 56–59. pont), mind pedig azokét, amelyek megállapítják, hogy ezeket az adókat kamatokkal együtt kellett volna visszatéríteni (lásd: 2013. április 18-i Irimie-ítélet, C-565/11, EU:C:2013:250; 2014. október 15-i Nicula-ítélet, C-331/13, EU:C:2014:2285, 40–42. pont).

51 Ezen összefüggésben az a körülmény, hogy a román állam késlekedett a különadó, a környezetszennyezési adó és a szennyezőanyag-kibocsátás utáni adó visszatérítésével, nem igazolhatja a jelen ítélet időbeli hatályának korlátozását.

52 A súlyos zavarok fennállására vonatkozó feltétel nem tekinthető tehát teljesültnek. E körülmények között nem szükséges megvizsgálni, hogy teljesült-e az érdekeltek jóhiszeműségére vonatkozó feltétel.

53 E megfontolásokból következik, hogy a jelen ítélet időbeli hatályát nem szükséges korlátozni.

A költségekről

54 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (kilencedik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 110. cikket úgy kell értelmezni, hogy:

– **azzal nem ellentétes, ha valamely tagállam olyan gépjárműadót vezet be, amely a behozott használt járművek e tagállamban történő első nyilvántartásba vételét és az említett tagállamban már nyilvántartásba vett járművek tulajdonjogának ugyanezen államban történő első átírását terheli;**

– **azzal ellentétes, ha e tagállam mentesíti ezen adó alól a már nyilvántartásba vett olyan járműveket, amelyek vonatkozásában megfizették és nem térítették vissza a korábban hatályos, az unós joggal összeegyeztethetetlennek ítélt adót.**

Aláírások